

دانشگاه صنعتی شریف
دانشکده علوم ریاضی ریاضی محض دکتر راهنما دکتر مشاور تقدیم به ...

ممتحن داخلآقای وفا خلیقی ممتحن داخلیدکتر مهدی امیدعلی داور خارجآقای
محمود امین طوسی داور خارجآقای سیدرضی علوی زاده
تشکر از استاد راهنما،
و تشکر از آقای وفا خلیقی که با طراحی بسته کمک بزرگی به حروف چینی فارسی کردند،
و تشکر از خداوند.

چکیده

کلمه کلیدی اول، کلمه کلیدی دوم، کلمه کلیدی سوم این رساله، چکیده مشخصی ندارد.

فهرست مطالب

۱	..... مقدمه	۱
۲	..... تعاریف مقدماتی	۲
۴	..... ۱.۲ قضیه اساسی تساوی	۴
۵	..... ۲.۲ اثبات قضیه اساسی تساوی	۵
۶	..... کتابنامه	۶

فهرست تصاویر

۱.۲ شکل نمونه‌ای، آرم زیرشین	۵
------------------------------	---

پیش‌گفتار

یک رساله خوب، بایستی پیش‌گفتار زیبا و رسایی داشته باشد.

۱. مقدمه

در این فصل چند مثال نمونه از قضیه و لم و تصاویر قرار می‌دهیم تا نتیجه و خروجی را مشاهده کنیم.

۲. تعاریف مقدماتی

نرم: فرض کنید X یک فضای برداری در میدان F باشد. یک نیم نرم روی X نگاشت $P: X \rightarrow R$ است بطوریکه به ازای هر $x, y \in X$ و به ازای هر $\alpha \in F$ داشته باشیم:

$$P(x) \geq 0 \quad (\text{الف})$$

$$P(\alpha x) = |\alpha| P(x) \quad (\text{ب})$$

$$P(x+y) \leq P(x) + P(y) \quad (\text{ج}) \quad (\text{خاصیت زیر جمعی})$$

با سه شرط فوق P یک نیم نرم بر X است و در صورت صدق کردن در د) اگر $x \neq 0$ $P(x) > 0$ است. فضای نرم دار: یک فضای برداری X مجهز به یک نرم $\|\cdot\|$ یک فضای برداری نرم دار یا یک فضای نرم دار گفته می شود.

فضای برداری R^n با نرم $\|x\| = (\sum_{i=1}^n x_i^2)^{1/2}$ به ازای هر $x = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in R^n$ یک فضای نرم دار است.

فضای متریک: یک متر (فاصله) d روی یک مجموعه ناتهی X یک تابع $d: X \rightarrow R$ با ویژگی های زیر می باشد:

$$d(x, y) \geq 0 \quad \text{به ازای هر } x, y \in X \quad \text{و} \quad d(x, y) = 0 \iff x = y \quad (\text{الف})$$

$$d(x, y) = d(y, x) \quad \text{به ازای هر } x, y \in X \quad (\text{ب})$$

$$d(x, y) \leq d(x, z) + d(z, y) \quad \text{به ازای هر } x, y, z \in X \quad (\text{ج}) \quad (\text{نا مساوی مثلث})$$

زوج مرتب (X, d) را فضای متریک گویند. نگاشت خطی: فرض کنید X و Y دو فضای نرم دار باشد روی میدان F باشد. نگاشت $\varphi: X \rightarrow Y$ را یک نگاشت به ازای هر $\alpha, \beta \in R$ و به ازای هر $x, y \in X$

$$T(\alpha x + \beta y) = \alpha T(x) + \beta T(y)$$

برقرار باشد.

عملگر ضرب $(x \in X, \lambda \neq 0)$ $M_\lambda(x) = \lambda x$ نگاشت خطی است:

$$M_\lambda(\alpha x + \beta y) = \alpha M_\lambda(x) + \beta M_\lambda(y)$$

و عملگر انتقال $(a, x \in X)$ $T_a(x) = a + x$ غیر خطی است:

$$T_a(\alpha x + \beta y) = a + \alpha x + \beta y$$

نگاشت دو خطی: فرض کنید X, Y, Z فضاهای نرم دار باشند. یک نگاشت $\varphi : X \times Y \rightarrow Z$ دو خطی گفته می شود اگر:

الف) برای هر $y \in Y$ نگاشت $x \mapsto \varphi(x, y)$ خطی باشد.

ب) برای هر $x \in X$ نگاشت $y \mapsto \varphi(x, y)$ خطی باشد.

ضرب داخلی و جمع نگاشت های دو خطی هستند.

فضای باناخ: جبر: فضای برداری A روی میدان F را یک جبر نامیم، هرگاه نگاشت دو خطی $\varphi : A \times A \rightarrow A$ موجود باشد بطوریکه $\varphi(x, y) = x \cdot y$ و به ازای هر $x, y, z \in A$ و $\alpha \in F$ دارای ویژگی های زیر باشند:

$$\text{الف)} \quad x \cdot (y \cdot z) = (x \cdot y) \cdot z$$

$$\text{ب)} \quad (x + y) \cdot z = x \cdot z + y \cdot z, \quad x \cdot (y + z) = x \cdot y + x \cdot z$$

ج) $(\alpha x) \cdot y = \alpha(x \cdot y) = x \cdot (\alpha y)$ میدان F را میدان اسکالر A می نامند. اگر $F = R, A = C$ را جبر حقیقی و اگر $F = C, A = C$ را جبر مختلط می نامند.

$C(R)$ با ضرب نقطه ای یک جبر است.

جبر نرم دار: فرض کنید A یک جبر مجهز به یک نرم باشد، آنگاه A یک جبر نرم دار است اگر در ویژگی

$$\|a \cdot b\| \leq \|a\| \|b\|$$

چ صدق کند.

$C(R)$ با نرم سوپریموم یک جبر نرم دار است.

جبر باناخ: یک جبر نرم دار کامل را جبر باناخ گویند.

$C(R)$ یک جبر باناخ می باشد.

یک دار کردن جبر باناخ: اگر جبر باناخ A یک دار نبود می توان با الحاق یک همانی به آن، آن را یک دار کرد. جبر باناخ یکدار شده به این روش را با $A^\#$ نمایش می دهند که جبر $A \oplus C$ است با عملگر جمع و ضرب اسکالر تعریف شده به صورت:

$$(a, \alpha) + (b, \beta) = (a + b, \alpha + \beta)$$

$$\beta(a, \alpha) = (\beta a, \beta \alpha)$$

$$(a, \alpha)(b, \beta) = (ab + a\beta + \alpha b, \alpha\beta) \quad (\alpha, \beta \in C, a, b \in A)$$

با عملگرهای تعریف شده در بالا یک جبر است. همچنین اگر A یک جبر نرم دار باشد، $A^\#$ نیز یک جبر نرم دار است با نرم

$$\|(a, \alpha)\| = \|a\| + |\alpha| \quad a \in A, \alpha \in C$$

اگر A یک جبر باناخ باشد $A^\#$ نیز یک جبر باناخ می باشد.
 $A^\#$ یک جبر باناخ یک دار است با همانی $(,)$ ، A -مدول چپ: فرض کنید A یک جبر X یک فضای برداری روی میدان F باشد. X را یک A -مدول چپ گویند هرگاه نگاشت دو خطی $a \cdot x \mapsto (a, x)$ از $A \times A$ به توی X موجود باشد بطوریکه:

$$a \cdot (b \cdot x) = (ab) \cdot x$$

به همین ترتیب A -مدول راست تعریف می شود.

۲.۱ قضیه اساسی تساوی

در این قسمت، یک قضیه می بینیم، [قضیه اساسی تساوی] برای هر عدد حقیقی $a \in \mathbb{R}$ داریم،

$$a = a. \quad (2.1)$$

۲.۲ اثبات قضیه اساسی تساوی

در این قسمت، قضیه ۱۸.۲ را اثبات می کنیم. برای این کار به لم زیر احتیاج داریم. مربع هر عدد حقیقی، یک عدد حقیقی است. مربع عدد $\sqrt{}$ ، عدد است که یک عدد حقیقی است.

در اینجا برای اینکه مطالب بدیهی را نگفته باشیم، از اثبات قضیه و لم مورد نظر چشم پوشی می کنیم. فقط به شماره گذاری قضیه و لم و مثال توجه کنید. به نظر مؤلف، این روش شماره گذاری بهتر از این است که قضایا و لم ها و مثال ها و ... جدا جدا شماره گذاری شوند.

۲.۱. شکل نمونه‌ای، آرم زیپرشین

کتابنامه

- [۱] *ParsiLaTeX*. <http://parsilatex.com>
- [۲] Stoer, J. and Bulirsch, R. *Introduction to numerical analysis*, Vol. 12 of *Texts in Applied Mathematics*. Springer-Verlag, New York, third Ed., 2002.
Translated from the German by R. Bartels, W. Gautschi and C. Witzgall.

Consult Dr. Supervisor Dr.

چکیده

• • • •